

Lühiülevaade Valga valla 2026. aasta eelarvest

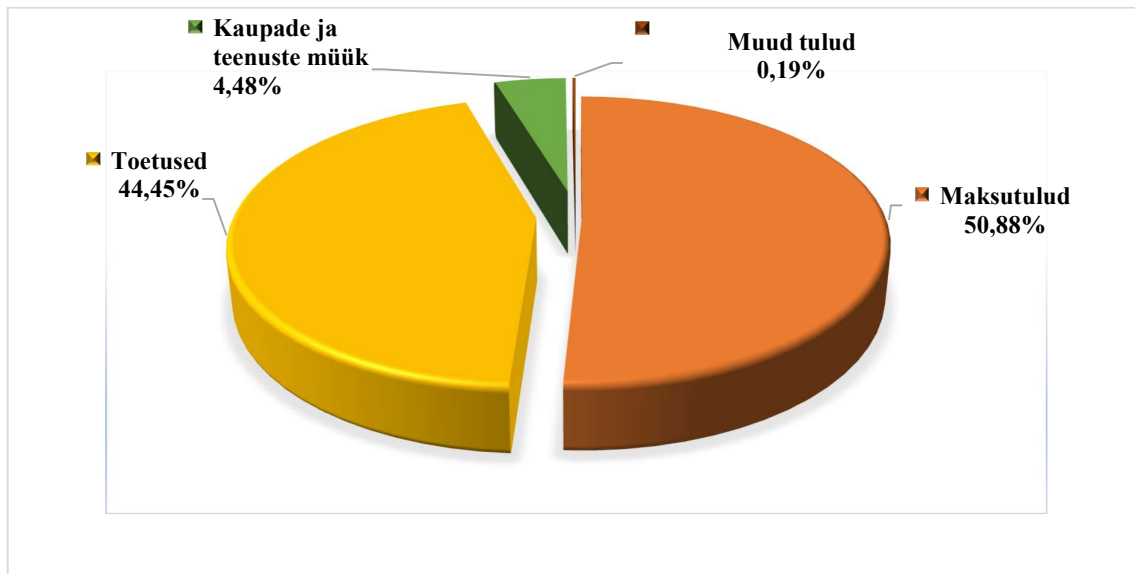
Valga valla 2026. aasta põhieelarve kogumahus 35 270 493 eurot võeti vastu Valga Vallavolikogu 19. märtsi 2026. aasta istungil. Eelarve koostamisel on aluseks „Valga valla arengukava aastani 2035+“, „Valga valla eelarvestrateegia 2025–2030“, võetud kohustused ning teadaolevad toetuseraldised ja majandusprognosid 2026. aastaks. Eelarvestamisel on silmas peetud kolme alusprintsipi – tekkepõhisus, jätkusuutlikkus ja konservatiivsus, mis jätkuvalt kasvavate kulude tingimustes on olnud suur väljakutse ning nõudnud kompromisse ootuste ja vajaduste vahel.

PÕHITEGEVUS:	
TULUD	29 167 362
KULUD	28 918 726
PÕHITEGEVUSE TULEM	248 636
INVESTEERINGUD:	
TULUD	2 132 677
KULUD (sh laenuintressid)	4 761 509
EELARVE TULEM	-2 380 196
FINANTSEERIMISTEHINGUD:	
TULUD	0
KULUD	1 590 258
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS:	-3 970 454
(+ suuremine / - vähenemine)	

Põhitegevuse tulem 2026. aasta eelarves on 248 636 eurot. Likviidsetest vahenditest võetakse kasutusse 3 970 454 eurot.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud 2026. aasta eelarves on kogusummas 29 167 362 eurot, millest 50,88% tuleb maksutuludest, 44,45% eraldatud toetustest, 4,48% teenuste ja kaupade müügist ning 0,19% muudest tuludest.

Arvestades maksumaksjate arvu, keskmist väljamakset maksumaksja kohta ja töötute arvu trendi on 2026. aasta eelarves füüsilise isiku tulumaks prognoositud summas 14 327 692 eurot. Maamaksu tulu on prognoositud summas 503 000 eurot. Reklaamimaksu määrade osas muudatusi planeeritud ei ole ja need tulud on prognoositud samas suurusjärgus 2025. aastaga (10 000 eurot). Kokku on maksutulud kavandatud summas 14 840 692 eurot.

Tasandus- ja toetusfondi eraldised ning muud sihtotstarbelised toetused toovad valla tulueelarvesse kokku 12 965 845 eurot. Suurima osakaalu toetustest hõlmab toetusfondi eraldis summas 7 097 584 eurot. Toetusfondi eraldised on sihtotstarbeliselt suunatud üldhariduskoolide osaliseks ülalpidamiseks, huvihariduseks, alushariduse õpetajate tööjõukulude osaliseks katteks, toimetulekutoetuste maksmiseks, puudega lastele teenuste korraldamiseks, vajaduspõhiselt vaimse tervise teenuste korraldamiseks, rahvastikutoimingute korraldamiseks ja teedehoiuks. Tasandusfondi eraldis summas 5 090 230 eurot on mittesihtotstarbeline ja mõeldud omavalitsustele pandud kohustuste täitmise finantseerimiseks (sh eakate hooldus, vanemlike hoolitsuseta laste asendus- ja järelhooldus, matusetootused jms) ning eelarveliste võimaluste ühtlustamiseks erineva tasemega omavalitsuste vahel. Tasandus- ja toetusfondi eraldiste kõrval on toetustena eelarvestatud veel Valga Muuseumile ja Valga Keskraamatukogule eraldatud tegevuskulude toetused, ühistranspordi dotatsioon ning ministeeriumide poolt eraldatud sihtotstarbelised toetused.

Kaupade/teenuste müük on 2026. aasta eelarves kogusummas 1 306 525 eurot. Sellest 465 992 eurot on planeeritud haridusasutuste majandustegevusest, mis koosneb huviringide õppemaksudest, lasteaia koha- ja õppetasudest ning toidurahadest, haridusteenuse müügist teistele omavalitsusüksustele ja muude õppekavaväliste tegevuste müügist. Sotsiaalalialasest majandustegevusest on planeeritud tulu kokku 269 840 eurot. Selle alla liigituvad asenduskodu kohatasud teistelt omavalitsusüksustelt, koduhooldusteenuse ja sotsiaaltranspordi teenuste müük ning Karula Hooldemaja kohamaksudest laekuv tulu. Renditulud on planeeritud summas 252 941 eurot ja metsatulu summas 150 000 eurot. Ülejäänud valdkondade omatulud jäävad igaüks alla saja tuhande piiri. Muud tegevustulud on 2026. aasta eelarves summas 54 300 eurot. Muud tegevustulud koosnevad loodusressursside kasutamisest laekuvast tulust, vee erikasutustasudest ja väikevara müügist.

Põhitegevuse kulud

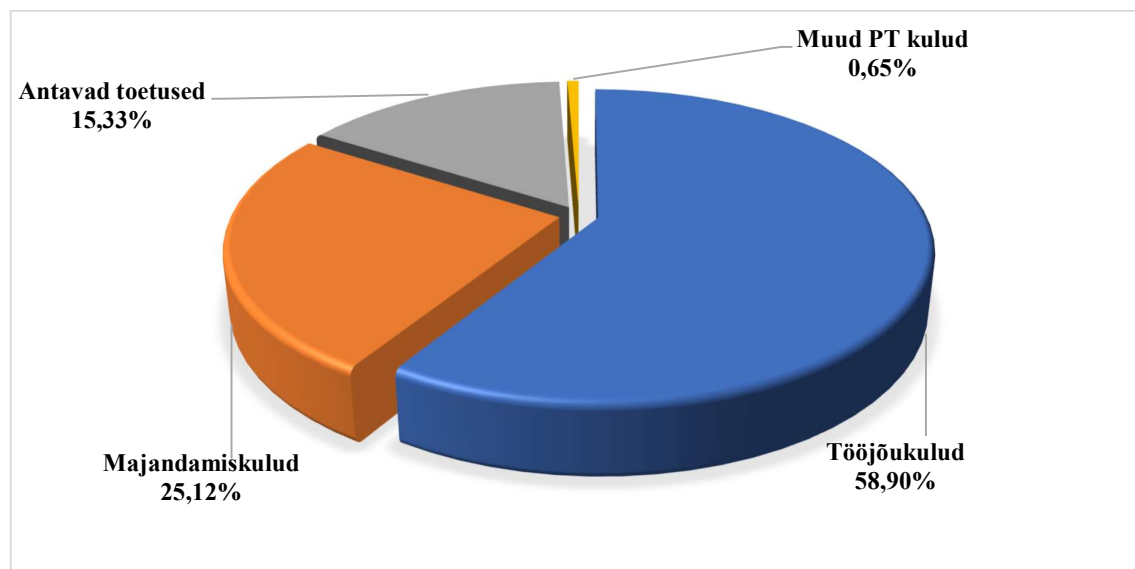
Põhitegevuse kulud 2026. aasta eelarves on kogusummas 28 918 726 eurot. Need jaotuvad üheksa valdkonna vahel ning omakorda majandusliku sisu alusel majandamiskuludeks, personalikuludeks, antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks.

Majandamiskulud kogusummas 7 262 971 eurot on planeeritud arvestades eelmiste aastate tegelikku ja selleks aastaks prognoositavat tarbimist, samuti jooksvaks aastaks teadaolevaid hinnamuudatusi. Ka käesoleval eelarveaastal on maksumuudatuste mõjul ette näha mitmete lepinguliste kohustuste ja jooksvate kulude suurenemist. Majandamiskuludest ligemale kolmandik läheb haridusvaldkonna taristu ülalpidamiseks, 15% teede korrashoiuks (keskkonna valdkond), 13% elamu- ja kommunaalvaldkonda, 12% vaba aja, kultuuri ja spordi valdkonda ning 12% sotsiaalkaitse valdkonda.

Personalikulude kasv 2026. aastal on tingitud riikliku palga alammäära suurenemisest (886 eurolt 946 eurole), õpetajate palga alammäära suurenemisest (1820 eurolt 1970 eurole) ja 3%-lisest palgakasvust nendel ametipositsioonidel, kus varasemate aastate palgakasv on jäänud teiste positsioonide palgakasvust oluliselt väiksemaks ning millede osas ei ole riiklikult kehtestatud palgamäära muutusi. Personalikuludeks on 2026. aasta eelarvest suunatud 17 033 074 eurot ehk ca 59%.

Antavatest toetustest on 4 433 700 eurot planeeritud sotsiaalabi jm toetusteks füüsilistele isikutele: peretoetused, toimetulekutoetused, puudega inimeste toetused, õppetoetused jne ning juriidilistele isikutele tegevuskulude toetusteks. Antavate toetuste alla liigituvad ka liikmemaksud organisatsioonidele, mille liikmeks Valga vald on (valitsemise valdkond).

Muude kulude koosseisus reservfond summas 100 000 eurot ja projektide reservfond 80 000 eurot.

Suurem osa väljaminekutest on 2026. aasta eelarves suunatud viide valdkonda – haridus, sotsiaalne kaitse, vaba aeg, kultuur ja sport, üldised valitsussektori teenused ning elamu- ja kommunaalmajandus. Neist omakorda kõige kulumahukam on haridusvaldkond, kuhu suunatakse valla eelarve vahendeid summas 13 753 507 eurot. Hariduskulude osakaal valla eelarves on püsinud üle aastate samal tasemel, samal ajal laste arv väheneb. Toetusfondi rahastamismudeli kohaselt tähendab see valla enda eelarveliste vahendite üha suuremat panust. Valga vallas on kuus lasteada, kus käis seisuga 10.11.2025 kokku 550 last. Valla territooriumil tegutseb viis põhikooli, milles seisuga 10.11.2025 õppis kokku 1218 õpilast. Hariduse valdkond on konkurentsilt kõige tööjõumahukam.

Sotsiaalvaldkonnale on 2026. aasta põhitegevuse eelarvest planeeritud 6 043 560 eurot.

Vaba aja, kultuuri ja spordi valdkonnale on 2026. aasta eelarves planeeritud 2 740 147 eurot.

Üldistele valitsussektori teenustele on planeeritud 2 360 115 eurot ja elamu- ja kommunaalmajandusele 1 832 136 eurot.

Investeeringustegevus

Investeeringustegevuse tuludes kajastuvad 2026. aasta eelarves ühekordsed tulud põhivara müügist summas 35 000 eurot, investeeringuteks saadavad toetused summas 2 076 677 eurot ning intressitulud summas 21 000 eurot. Kokku on investeeringustegevuse tulud planeeritud summas 2 132 677 eurot. Suurimad saadavad toetused on Lüllemäe Põhikooli energiatõhususe parandamiseks (toetus 603 077 eurot), Tsirguliina rahvamaja lammutamiseks ja uue lignullenergiahoone ehituseks (toetus 703 736 eurot) ning ühistranspordi ligipääsetavuse parandamiseks (toetus 159 619 eurot). Väiksemas summas on eelarvestatud saadavaid toetusi hajaasustuse programmi 2026. aasta vahendeid (toetus 40 000 eurot) ja hajaasustuse programmi 2025. aasta vahendeid (toetus 15 777 eurot).

Investeeringustegevuse kuludes on 2026. aasta eelarves 4 761 509 eurot kavandatud põhivara soetuseks, millest osa kaetakse toetustega. Põhivara soetuseks on planeeritud anda sihtfinantseeringuna toetusi kogusummas 181 554 eurot. 62,34% investeeringute mahust (rahaliselt peaaegu 3 mln euro) on suunatud haridusvaldkonda ja 23,86% kultuuri ja spordi valdkonda (rahaliselt üle ühe miljoni euro).

2026. aasta investeeringud:

Objekt	Kulu liik	Katteallikas	2026 eelarve
Ühistranspordi ligipääsetavuse parandamine	põhivara soetus	riigipoolne toetus	159 619
Tartu tänava jalgratta- ja jalgteed rajamine	põhivara soetus	KOV omaosalus	79 685
Fassaaditoetused	põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	KOV omaosalus	24 000
Hajaasustuse programm 2026	põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	riigipoolne toetus	40 000
		KOV omaosalus	40 000
Hajaasustuse programm 2025		riigipoolne toetus	15 777

	põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	KOV omaosalus	15 777
Sõiduki väljaost vallahooldusteenistusele	põhivara soetus	KOV omaosalus	16 864
Karula-Lüllemäe Tervise- ja Spordikeskus MTÜ-le projekti omaosaluse katteks	põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	KOV omaosalus	20 000
Valga Keskraamatukogu valgustite vahetus	põhivara soetus	KOV omaosalus	12 400
Sõiduki väljaost majanduskeskusele	põhivara soetus	KOV omaosalus	17 360
Valga valla spordivaldkonna teenuste kaasajastamine Valga ujula näitel	põhivara soetus	riigipoolne toetus	725 424
		KOV omaosalus	1 200 000
Tsirguliina rahvamaja lammutamine ja uue liginullenergiahoone ehitus	põhivara soetus	riigipoolne toetus	703 736
		KOV omaosalus	400 000
Buratino lasteaia energiatõhusus	põhivara soetus	KOV omaosalus	45 000
Lüllemäe Põhikooli energiatõhususe parandamine	põhivara soetus	riigipoolne toetus	603 077
		KOV omaosalus	377 548
Sõiduki kapitalirent (koduhooldusteenus)	põhivara soetus	riigipoolne toetus	4 440
		KOV omaosalus	10 544
Kaasav eelarve	põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	KOV omaosalus	26 000
Intressid	finantskulud	KOV omaosalus	224 258
Kokku			4 761 509

Finantseerimistingimused

2026. aasta põhieelarves laenukohustuste suurenemist planeeritud ei ole. Laenu põhiosa tagasimaksed on eelarvestatud tagasimaksegraafikute alusel summas 1 590 258 eurot. Laenukohustustelt makstavad intressid, mis eelarves klassifitseeruvad investeerimistegevuste all, on 2026. aastal planeeritud summas 224 258 eurot. Laenukohustuste jäägi prognoos 2026. aasta lõpuks on eelnevast tulenevalt 5 816 776 eurot.